

ФОРМУВАННЯ ВКАЗІВОК ЩОДО ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ КАРАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У ДЕРЖАВАХ ЄВРОПЕЙСЬКО- КОНТИНЕНТАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРАВА

Р. БАБАНЛІ
*кандидат юридичних наук,
заступник керівника апарату —
начальник науково-експертного управління
Вищого спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і кримінальних справ*

Однією зі сфер кримінального права, яка вимагає посиленої уваги на сучасному етапі розвитку правової системи України, є сфера призначення покарання. Незважаючи на те, що галузь кримінального права належить до «консервативних» галузей права, розвиток яких досить рідко характеризується суттєвими новаціями та докорінними змінами, розв'язання проблем, пов'язаних із реалізацією кримінально-правових відносин, деколи вимагає перегляду усталених уявлень про способи, які використовуються для досягнення завдань цієї галузі права.

Не потребує особливого доведення той факт, що допущення нерациональності, необґрунтованості у питаннях призначення покарання може нівелювати успішність усіх інших кримінально-правових інститутів, породити відчуття несправедливості, знизити довіру до правосуддя та у підсумку поставити під

сумнів визначення певної держави як правової.

На нашу думку, беззаперечним є той факт, що призначення покарання за окремі злочини зокрема та стан призначення покарання загалом у державі мають бути предметом перманентного дослідження, результати якого повинні ретельно аналізуватися та мати вплив на подальший розвиток цього важливого аспекту кримінального права. Водночас відсутність таких механізмів, які б мали офіційне значення для вітчизняної правової системи, зумовлює необхідність пошуку напрямів їх запровадження, зокрема з урахуванням досвіду іноземних держав.

Загалом питанням удосконалення стану призначення покарання в Україні своїй праці присвячували Д. Азаров, М. Бажанов, О. Горох, О. Дудоров, А. Макаренко, М. Мельник, А. Музика, Є. Полянський, В. Полтавець, Н. Сторчак, В. Туляков, В. Тютюгін, М. Хав-

ронюк та інші вчені, однак порушену в межах цієї статті проблему, незважаючи на наявність відповідних публікацій, передчасно вважати розв'язаною.

Переходячи до розкриття предмета статті, слід зазначити, що аналіз світового досвіду у питаннях забезпечення призначення належного виду та розміру покарань за порушення найбільш суворих — кримінально-правових заборон свідчить, що у державах англосаксонської системи права досить поширеним є підхід формування вказівок (орієнтирів)¹ із призначення покарання (*sentencing guidelines*). Такі вказівки (здебільшого рекомендаційного характеру) запроваджені, зокрема, в Англії, Уельсі, Шотландії, Австралії, Сполучених Штатах Америки, їхня мета — деталізувати та доповнити вимоги матеріального кримінального права в частині покарання, призначеного судом за вчинення злочину в конкретних обставинах, що мають істотне юридичне значення.

Водночас, незважаючи на поширеність застосування механізму формування вказівок із призначення покарання у державах англосаксонської системи права, на нашу думку, уваги вимагають перспективи запровадження зазначеного механізму в державах континентальної системи права, аналіз яких і є метою цієї статті.

У контексті досліджуваних питань необхідно звернути уваги на маловідомий у нашій державі міжнародний акт — Рекомендації № R (92) 17 від 19 жовтня 1992 р. Комітету Міністрів Ради Європи — державам-членам щодо однорідності при призначенні покарання (далі — Рекомендації) [1]. Важливо зазначити, що преамбула акта містить положення, згідно з якими його метою є, зокрема, забезпечення фундаментального принципу правосуддя, відповідно до якого однакові справи мають

вирішуватися однаково, а також не менш вагомого застереження вимагає вказівка на те, що цей акт враховує положення статей 3, 5 і 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція). Загалом Рекомендації покликані забезпечити існування у державах-членах принципів та засобів для того, щоб унеможливити невинуватну різницю при призначенні покарань. Аналіз таких положень, на нашу думку, дає змогу виокремити два важливі аспекти: по-перше, невинуватна різниця у покараннях є загальноновизнаною проблемою, яку не слід залишати без державного реагування, а по-друге, існування вказівок із призначення покарання має своє завдання: забезпечити реалізацію статей 3, 5 і 6 Конвенції та відповідати їхнім вимогам.

Рекомендації мають так званий «рамковий» характер і не містять конкретних загальнообов'язкових положень, які б виконували держави для уникнення невинуватної різниці при призначенні покарань. Водночас важливим для нашого дослідження є те, що аналізований акт у п. 3 розділу «В» декларує дві «техніки» вирішення проблеми неоднорідних покарань: 1) орієнтири з призначення покарань (встановлення меж призначення покарання для різних варіацій злочинних діянь, відповідно до наявності чи відсутності пом'якшуючих чи обтяжуючих обставин при залишенні дискреції, яка полягає у можливості відійти від цих орієнтирів); 2) початкові точки (визначають базовий розмір покарання за певний вид злочину, від якого суд «рухається» вгору чи вниз для того, щоб відобразити обтяжуючі чи пом'якшуючі обставини).

Таким чином, формування орієнтирів із призначення покарань є одним із загальноновизнаних способів подолання

¹ На відміну від усталеного терміна, який використовується в англійській мові — *sentencing guidelines*, в українських наукових дослідженнях, очевидно, з огляду на відсутність належної уваги цим питанням, для перекладу зазначеного терміна використовуються такі словосполучення: «керівництва з призначення покарань», «вказівки з призначення покарань», «орієнтири з призначення покарань».

проблеми неоднорідних покарань, що задекларовані на теренах Європи, а отже, мають бути вартими уваги. Необхідно також зробити уточнення про те, що аналізовані Рекомендації є доволі гнучкими, оскільки умови їхнього використання містять застереження, згідно з яким орієнтири з призначення покарання слід запроваджувати, якщо це відповідає правовим традиціям та не суперечить конституційним засадам конкретної держави. Водночас Рекомендації залишають максимальний простір для вибору при вирішенні питань повноважного суб'єкта, який має формувати такі орієнтири (законодавець, верховний суд держави, орган виконавчої влади, спеціально створена комісія тощо) та способу їх формування.

Незважаючи на те, що для України як держави — члена Ради Європи формування орієнтирів призначення покарання, які мають рекомендаційний характер, не є притаманним для правової традиції, на нашу думку, реалізація такого напрямку є перспективним шляхом удосконалення стану призначення покарання. Цей висновок можемо підтвердити результатами проведеного аналізу застосування відповідних орієнтирів в інших державах.

На сьогодні, досліджуючи етапи запровадження керівних вказівок із призначення покарання в окремих державах, можна чітко простежити, якими були мотиви запровадження таких правових механізмів, а також певною мірою встановити, який вплив керівні вказівки мали на відповідну правову систему, яким чином вони сприймалися правозастосовувачами, якими були переваги та недоліки їх запровадження. Так, наприклад, перші формалізовані вказівки щодо здійснення кримінального правосуддя в Австралії були запроваджені Апеляційним Кримінальним судом штату Новий Південний Уельс у 1998 р. При цьому у контексті оцінки цих вказівок головний суддя штату, виступаючи на їхній захист,

сформулював твердження, згідно з яким «керівні вказівки, встановлені Апеляційним Кримінальним судом штату Новий Південний Уельс не є обов'язковими у формальному сенсі. Вони не є прецедентами, яких суди зобов'язані дотримуватись, а певним орієнтиром (індикатором) судді при призначенні покарання. Їх не мають дотримуватися у кожному конкретному випадку, як це мало би бути здійснено, якби вони були обов'язковими. Суддя, який призначає покарання, має дискрецію, яка забезпечується двома способами: по-перше, в межах самих вказівок (оскільки вони передбачають верхню та нижню межу покарання), по-друге, дискреція судді передбачає його право відступити від цих вказівок, якщо конкретні обставини справи обґрунтовують такий відступ» [2].

Аналізуючи процес утворення керівних начал призначення покарання у штаті Флорида (США), М. Кроу зазначає, що у цього процесу, або ідеї, було як багато опонентів, так і прибічників. З огляду на вдало проведений експеримент, розпочався процес формування керівних начал спочатку для призначення покарання за вчинення окремих злочинів, перелік яких згодом розширювався. Водночас констатувались недоліки цього процесу, зокрема, відповідні начала формувалися за відсутності певної філософії, інакше кажучи, концепції формування керівних начал. Зазначалося, що «пріоритетною метою призначення покарання є кара злочинця. Реабілітація та інші традиційні цілі залишаються бажаним результатом кримінальної юстиції, однак повинні розцінюватись як такі, що мають другорядну роль». При цьому однією з причин відсутності закріпленої у керівних началах концепції призначення покарання називалося те, що дискусії з приводу філософії, яка має бути покладена в основу, не були конструктивними, а були запальними, що не дало змоги дійти консенсусу у цьому питанні.

Таким чином, формування конкретних начал відбувалося без концепції [3, 10].

Результати аналізу наведених та інших численних праць свідчать про те, що поява концепції формування орієнтирів із призначення покарання у державах, які таку концепцію спочатку досліджували, а згодом запроваджували, завжди супроводжувалася доволі істотною критикою, а отже, здійснювалася в умовах непевності у позитиві кінцевого результату. Водночас, незважаючи на існуючі недоліки, ідея запровадження відповідних орієнтирів підтвердила, насамперед на практиці, своє важливе значення, а також здатність вдосконалювати стан призначення покарання.

Проблема неоднорідності покарань, яка, власне, і зумовила появу вказівок, характерна не лише для держав англосаксонської системи права. Визначаючи систему покарання Нідерландів та принципи призначення покарання, Т. Куйманс акцентує увагу на тому, що відсутність обов'язкових правил призначення покарання може призвести до значної нерівності у призначенні покарання. Нерівність названа однією з найбільш значущих проблем, що характеризують стан призначення покарання у Нідерландах. Апеляційні суди та Верховний Суд, переглядаючи вироки, можуть усувати найбільш неприпустимі випадки призначення несправедливих покарань. Однак ані апеляційні суди, ані Верховний Суд не можуть забезпечити цілковитої рівності призначення покарання судами нижчих рівнів. Як зазначає учений, різні пропозиції обговорювалися для того, щоб забезпечити рівність у процесі призначення покарання, не обмежуючи занадто право суду індивідуалізувати покарання. Ці пропозиції варіювалися від створення спеціалізованого Суду з призначення покарань (*special Sentencing Court*) до створення бази даних призначення покарання і керівних вказівок, але жодна з пропозицій не сприй-

малась як життєздатний підхід до розв'язання цієї проблеми [4, 205].

Безумовно, найбільш яскраво потреба у встановленні відповідних керівних вказівок проявляється у державах, законодавство яких визначає широкі межі суддівської дискреції у питаннях призначення покарання, що може виявлятися в: існуванні двох або більше видів альтернативних покарань за вчинений злочин; відсутності чітких вказівок щодо порядку врахування пом'якшуючих чи обтяжуючих обставин; наявності загальних невизначених законодавчих положень щодо призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом; умовному засудженні; нечіткості правил, які застосовуються при призначенні покарання за сукупність злочинів чи сукупність вироків, тощо. Особливо чітко відповідну потребу можна простежити у тих випадках, коли невизначеність одного правила призначення покарання (наприклад, призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом) «нашаровується» на невизначеність іншого правила призначення покарання (наприклад, призначення покарання за сукупністю злочинів), обидва з яких мають застосовуватися до конкретної особи в одному судовому провадженні.

У державах, в яких аналізовані вказівки запроваджені, вони не просто довели свою ефективність, а й пройшли перевірку на конституційність. Так, у досліджуваному контексті досить відомим є приклад із практики Верховного Суду США, в якому питання конституційності вказівок було предметом дискусії у справі «*Blakely v. Washington*». У ній суд розглядав питання про те, чи не порушують керівні вказівки з призначення покарання конституційного права особи на розгляд і вирішення її справи судом присяжних, оскільки, на думку заявника, призначення покарання відповідно до керівних вказівок позбавляє присяжних усієї повноти повно-

важень щодо розгляду його справи, передбачених Конституцією США. За результатами розгляду справи, у січні 2005 р. Верховний Суд США повернув судову дискрецію федеральним суддям, зазначивши, що федеральні вказівки щодо призначення покарань можуть за розсудом судді бути враховані судом, однак це не є обов'язковим, а отже, їх існування відповідає Конституції США [5].

Таким чином, аналіз практики реалізації концепції, що передбачає існування вказівок із призначення покарання, підтверджує наявність істотних аргументів «за» створення і запровадження такого механізму, як засобу подолання проблеми неоднорідних покарань. При цьому аналіз наукових праць, у яких міститься критичний аналіз доцільності запровадження таких вказівок, свідчить і про існування теоретичних аргументів «проти».

Так, зокрема, у кримінально-правовій науці обґрунтовується теза про те, що вичерпна правова регламентація процесу призначення покарання неможлива, або навіть шкідлива. Ця думка ґрунтується на тому, що якщо призначення покарання буде «зарегульовано» (занадто врегульоване. — *Р. Б.*), то при очевидному дотриманні законності постраждають такі принципи кримінальної відповідальності, як справедливість і гуманізм, та навряд чи досягатиметься мета покарання [6, 230]. З цією позицією складно погодитися, оскільки відповідність призначеного покарання вимогам закону не означає, що при такому дотриманні реалізуватиметься лише принцип законності, оскільки сам закон, передбачаючи певний вид та розмір покарання, вже закладає кримінально-правові засади гуманізму, справедливості та ін. Крім того, вважаємо за доцільне звернути увагу, що, навпаки, відсутність належної регламентації покарання є передумовою порушення засади справедливості, зокрема у випадках, якщо,

наприклад, одній особі за вчинення конкретного суспільно небезпечного діяння призначатиметься покарання у виді 5 років позбавлення волі, а іншій — при рівних юридичних умовах — 9 років.

Також маємо звернути увагу на те, що у вітчизняній правовій літературі існують й інші критичні застереження з приводу запровадження в Україні аналізованих у межах цієї статті механізмів. Так, Є. Полянський зазначає, що досить сміливі думки були висловлені в юридичній літературі стосовно реформування системи призначення покарань у вітчизняному кримінальному праві. Зокрема, ідеї створення спеціалізованого органу судової влади за прикладом Федеральної комісії з призначення покарань США. Аналізуючи таку позицію, вчений стверджує, що негативним наслідком переходу до такої моделі призначення кримінальних покарань, на його думку, безумовно, стане надмірна формалізація процесу застосування кримінально-правових санкцій, що привнесе більше негативу, ніж раціональності [7, 80–81].

Зауважимо, що на відміну від Є. Полянського, ми є прихильниками позиції щодо створення такого органу, аргументи на користь цього наводили у своїх попередніх працях [8]. Натомість у межах цієї статті вважаємо за доцільне звернути уваги на вказаний вище аргумент, який подається як негативний: наслідком роботи такого органу та, відповідно, формування вказівок із питань призначення покарання, стане надмірна формалізація процесу застосування кримінально-правових санкцій. Без сумніву, такий ризик можливий, але ймовірний, а не реальний. При цьому ключовим є питання про те, яким чином на такий ризик реагувати. Реальним, а не ймовірним на сьогодні є стан призначення покарання, який характеризується неоднорідністю, при якій одній особі за певний злочин призначається покарання у виді позбав-

лення волі строком на 7 років, а іншій — за вчинення злочину за аналогічних обставин — 10 років тощо; одній особі призначається покарання у виді позбавлення волі строком на 5 років, а інша особа — при аналогічних обставинах та умовах — звільняється від відбування покарання із випробуванням. Зазначений вище ризик надмірної формалізації є, на нашу думку, лише теоретичним. Адже усталена світова практика, як зазначалося вище, розцінює орієнтири з призначення покарання як певний механізм, який характеризується двома конститутивними ознаками: 1) вони мають рекомендаційний характер, а тому суддя може від них відхилитися за тієї умови, що обставини справи цього вимагатимуть; 2) вони завжди залишають місце для судової дискреції (наприклад, при встановленому у санкції статті покаранні у виді позбавлення волі на строк від 7 до 15 років, орієнтир із призначення покарання за цей злочин за конкретних обставин може передбачати, що за їх наявності покарання має призначатися у межах від 9 до 12 років).

Таким чином, на нашу думку, ймовірний ризик надмірної формалізації процесу призначення покарання не є перешкодою щодо запровадження в Україні орієнтирів із призначення покарання як перспективного напрямку вдосконалення стану призначення покарання.

Окрім наведеного необхідно звернути увагу на позитивний похідний наслідок реалізації підходу щодо вказівок із призначення покарання. Такий підхід дає змогу не лише забезпечувати призначення подібних покарань за вчинення подібних суспільно небезпечних діянь, а й використовувати потенціал вказівок із призначення покарання для

реагування на стан злочинності, відслідковувати певною мірою ефективність або неефективність тих чи інших покарань за відповідні злочини, вдосконалювати санкції закону про кримінальну відповідальність, змінювати загальні засади призначення покарання (так, наприклад, комісією з питань призначення покарання одного зі штатів в Австралії, за результатами вивчення та аналізу практики призначення покарання за злочини, які вчиняються у стані сп'яніння, як один із заходів реагування на злочинність у таких умовах, запропоновано відповідну обставину розцінювати як обов'язкову обтяжуючу [9]). Інакше кажучи, існування такої системи робить механізм призначення покарання доволі гнучким і мобільним, а отже, дає змогу забезпечити його максимальне використання відповідно до поточних і перспективних цілей кримінального права на конкретному етапі розвитку держави.

Таким чином, формулюючи висновок щодо основного питання, яке розглядалося у межах цієї статті, зазначимо, що незважаючи на істотні відмінності англосаксонської та континентальної систем права, вони характеризуються спільними проблемами, до яких належить проблема неоднорідності покарань. З огляду на те, що подолання цієї проблеми шляхом запровадження вказівок із призначення покарання на практиці довело свою ефективність, такий напрям слід розглядати як перспективу (на наше переконання, чи не єдину) розв'язання проблем сучасної каральної політики держави. Безумовно, реалізація такого напрямку передбачає необхідність врахування особливостей вітчизняної правової системи та системи правосуддя.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Recommendation № R (92) 17 of the Committee of Ministers to Member States Concerning Consistency in Sentencing* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.barobirlik.org.tr/dosyalar/duyurular/hsykkanunteklifi/recR%2892%2917e.pdf>
2. *Sentencing Guidelines: Australia* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.loc.gov/law/help/sentencing-guidelines/australia.php>
3. *Crow M. S. Florida's Evolving Sentencing Policy: An Analysis of the Impact of Sentencing Guidelines Transformations* / M. S. Crow [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://diginole.lib.fsu.edu/islandora/object/fsu:181204/datastream/PDF/view/>
4. *Kooijmans T. L'harmonisation des sanctions pénales en Europe. Netherlands* / T. Kooijmans [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00419159v2/file/RAPPORTS_NATIONAUX_-_The_Netherlands_-_Tijs_KOOIJMANS.pdf
5. *Blakely v. Washington* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.casebriefs.com/blog/law/criminal-procedure/criminal-procedure-keyed-to-israel/sentencing-procedures/blakely-v-washington/2/>
6. *Шайхутдинова А. С. Понятие общих начал назначения наказания* / А. С. Шайхутдинова // Ученые записки Казанского государственного университета. — 2008. — Т. 150. — Кн. 5. — С. 229–236.
7. *Полянський Є. Ю. Деякі питання удосконалення вітчизняного кримінального законодавства* / Є. Ю. Полянський // Актуальні проблеми держави та права. — 2009. — № 55. — С. 79–84.
8. *Бабанли Р. Забезпечення єдності практики призначення покарання в Україні: сучасний стан і перспективи* / Р. Бабанли // Право України. — 2016. — № 6. — С. 127–133.
9. *Sentencing trends and practices. Annual Report 2015* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.sentencingcouncil.justice.nsw.gov.au/Documents/annual_reports/Annual_Report_2015.pdf

REFERENCES

1. *Recommendation № R (92) 17 of the Committee of Ministers to Member States Concerning Consistency in Sentencing*. Available at: <http://www.barobirlik.org.tr/dosyalar/duyurular/hsykkanunteklifi/recR%2892%2917e.pdf>
2. *Sentencing Guidelines: Australia*. Available at: <https://www.loc.gov/law/help/sentencing-guidelines/australia.php>.
3. *Crow M. S. Florida's Evolving Sentencing Policy: An Analysis of the Impact of Sentencing Guidelines Transformations*. Available at: <http://diginole.lib.fsu.edu/islandora/object/fsu:181204/datastream/PDF/view/>
4. *Kooijmans T. L'harmonisation des sanctions pénales en Europe. Netherlands*. Available at: https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00419159v2/file/RAPPORTS_NATIONAUX_-_The_Netherlands_-_Tijs_KOOIJMANS.pdf
5. *Blakely v. Washington*. Available at: <http://www.casebriefs.com/blog/law/criminal-procedure/criminal-procedure-keyed-to-israel/sentencing-procedures/blakely-v-washington/2/>
6. *Shaykhtudinova A. S. Ponyatie obshchikh nachal naznacheniya nakazaniya* [Concept of general principles of punishment], *Uchenye zapiski Kazanskogo gosudarstvennogo universiteta*, 2008, vol. 150, Book 5, pp. 229–236.
7. *Polianskyi Ie. Iu. Deiaki pytannia udoskonalennia vitchyznianoho kryminalnogo zakonodavstva* [Some issues of improving the domestic criminal law], *Aktualni problemy derzhavy ta prava*, 2009, no. 55, pp. 79–84.
8. *Babanly R. Zabezpechennia iednosti praktyky pryznachennia pokarannia v Ukraini: suchasnyi stan i perspektyvy* [The Unity of the Practice of Sentencing in Ukraine: Current State and Prospects], *Pravo Ukrainy*, 2016, no. 6, pp. 127–133.
9. *Sentencing trends and practices. Annual Report 2015*. Available at: http://www.sentencingcouncil.justice.nsw.gov.au/Documents/annual_reports/Annual_Report_2015.pdf

Бабанли Р. Формування вказівок щодо призначення покарання як перспективний напрям удосконалення каральної політики у державах європейсько-континентальної системи права

Анотація. У статті досліджується питання підстав для запровадження у державах континентальної системи права вказівок із призначення покарання, які довели свою ефективність в окремих державах із англосаксонською системою права. На підставі аналізу цілей та аргументів, які використовувалися для обґрунтування необхідності запровадження зазначених вказівок, доведено, що такі цілі є однаковими, незалежно від виду правової системи, а саме: подолання невиправданої різниці в покараннях. Аргументовано доведено, що формування вказівок із призначення покарання є напрямом, який слід розглядати як перспективу розв'язання проблем сучасної каральної політики держави.

Ключові слова: покарання, призначення покарання, вказівки з призначення покарань, кримінальна відповідальність, каральна політика держави, пеналогія.

Бабанлы Р. Формирование указаний по назначению наказания как перспективное направление совершенствования карательной политики в государствах европейско-континентальной системы права

Аннотация. В статье исследуется вопрос оснований для введения в государствах континентальной системы права указаний по назначению наказания, которые доказали свою эффективность в отдельных государствах с англосаксонской системой права. На основании анализа целей и аргументов, которые использовались для обоснования необходимости введения таких указаний, доказано, что обозначенные цели одинаковы, независимо от вида правовой системы, а именно: преодоление неоправданной разницы в наказаниях. Аргументировано доказано, что формирование указаний по назначению наказания является направлением, которое следует рассматривать в качестве перспективы решения проблем современной карательной политики государства.

Ключевые слова: наказание, назначение наказания, указания по назначению наказания, уголовная ответственность, карательная политика государства, пенология.

Babanly R. Formation of Instructions on the Imposition of Punishment as a Promising Direction for Improving Punitive Policy in the States of the European Continental System of Law

Annotation. The article examines whether the grounds for implementation of sentencing guidelines in the states in continental law system that have proven effective in some countries with Anglo-Saxon legal system. On the basis of the objectives and the arguments used to justify the need to introduce that such guidelines had shown that these objectives are the same, regardless of the legal system, namely overcoming unjustified difference in punishment. The article proved and argues in favor of that formation of the sentencing guidelines is the direction that should be considered as perspective for solving the problems that characterize modern penal policy of the state.

Key words: punishment, sentencing, sentencing guidelines, criminal liability, penal policy, penology.